

Omgangsprotocol van de Mgr.Bekkersschool te Veendam

INLEIDING

Wij willen dat de Mgr. Bekkersschool een plek is waar leerlingen, ouders en teamleden, zich veilig en gerespecteerd voelen, zichzelf kunnen zijn en er met plezier naar toe komen. Het schoolklimaat wordt gevormd door de directie, de teamleden, leerlingen en ouders. Het vraagt van iedereen inzet en tijd. Hier staat tegenover dat er geluisterd wordt naar elkaar en dat problemen worden uitgepraat. Men ervaart steun en belangstelling van de anderen. De goede sfeer heeft een positieve invloed op ieders functioneren en welbevinden. Leerlingen vinden het fijn om naar school te gaan, leerkrachten hebben plezier in het werk en ouders voelen zich welkom op school.

Wij vinden het belangrijk om op grond van gelijkwaardigheid met elkaar te werken en te communiceren. Dit houdt in dat betrokkenen: leerlingen, ouders, leerkrachten en directie serieus genomen worden en dat er geluisterd wordt naar wat iemand te vertellen heeft, ongeacht leeftijd en/of rol.

Om dit te kunnen realiseren stellen wij als voorwaarde een vriendelijk en veilig klimaat in een gestructureerde omgeving.

Wij streven ernaar dat leerlingen zich ontwikkelen tot mensen die:

- Met elkaar kunnen samenwerken.
- Met een grote mate van zelfstandigheid hun weg kunnen vinden.
- Verdraagzaam zijn.
- Een onderzoekende houding hebben.

Van alle geledingen binnen de school, directie, teamleden, leerlingen, niet-onderwijzend personeel, ouders en stagiaires, wordt verwacht, dat zij zich houden aan de vastgestelde gedragsafspraken.

Gedragsafspraken bijvoorbeeld over te laat komen, het gebruik van materialen zijn voor iedereen duidelijk. De cultuur en de sfeer van onze school wordt mede bepaald door het maken en naleven van afspraken door leerkrachten, leerlingen en ouders. Maar ook de wijze waarop leerkrachten en leerlingen met elkaar omgaan, hoe leerlingen onderling met elkaar omgaan, de omgang tussen leerkrachten onderling, het omgaan van leerkrachten en ouders.

Deze manier van omgaan met elkaar willen wij in omgangsprotocol vastleggen. Bij het hanteren van dit Protocol van onze school vinden wij een aantal aandachtspunten belangrijk:

- Het Protocol houdt niet in, dat gedrag wat niet in de afspraken is vastgelegd, automatisch wel toelaatbaar is.
- Het Protocol mag het spontane omgaan van alle betrokkenen met elkaar niet in de weg staan.
- Bij het vaststellen van de afspraken moet rekening gehouden worden met de aard en het sociaal-emotioneel ontwikkelingsniveau van de leerlingen.

We gebruiken de instrumenten van het Digi keuzebord en Zien! om het sociaal en emotioneel welbevinden te meten en in kaart te brengen bij kinderen. Ook vanuit de vragenlijsten van KiVa krijgen we informatie over de verhoudingen binnen de groep en over het welbevinden van de individuele leerling.

Hoofdstuk 1 DOELEN

Doelen

- Het creëren van een goed pedagogisch klimaat waarbinnen alle betrokkenen zich prettig en veilig voelen.
- Het bijdragen aan preventie van machtsmisbruik in ruime zin.
- Het bevorderen en bewaken van veiligheids-, gezondheids- en welzijnsaspecten voor alle betrokkenen bij hun werk op onze school.
- Het bewaken van de privacy van alle betrokkenen.

Hoofdstuk 2 UITWERKING

1. Gedragopschool

Het streven naar gelijkwaardigheid binnen de school houdt in dat de volgende gedragingen niet worden getolereerd:

- Grappen met een vernederende strekking die kwetsend bedoeld zijn.
- (Seksueel getinte) opmerkingen over of vragen naar uiterlijk en/of gedrag van een ander, die als vervelend kunnen worden ervaren.
- Handtastelijkheden die als vervelend kunnen worden ervaren.

2. Schoolse situaties

- In klassensituaties:
 - In de onderbouw en in de middenbouw kunnen leerlingen op schoot worden genomen en/of worden geknuffeld. Dit gebeurt niet als de leerling het zelf niet wil.
 - Troosten, bemoedigen, belonen, feliciteren e.d. van leerlingen is essentieel binnen het schoolklimaat.
De wensen van leerlingen worden hierin gerespecteerd. Leerlingen hebben het recht aan te geven wat zij prettig of niet prettig vinden. Spontane reacties bij troosten, bemoedigen en belonen d.m.v. een schouderklopje of arm om de schouder zijn mogelijk.
 - In overvolle ruimtes kun je een leerling even vastpakken om ongelukken of ongewenste aanrakingen te voorkomen. Indien mogelijk vastpakken bij de pols of schouders
 - In de rust van de klas d.m.v. het aanraken van schouder of arm even de aandacht van de leerling vragen.

- In al deze gevallen is het uiteraard belangrijk om in de gaten te houden of dit voor de betreffende leerling acceptabel is.
 - Vechtende leerlingen, na mondeling verzoek te stoppen, vastpakken bij de pols om ze te scheiden.
 - Onacceptabel of brutaal gedrag van leerlingen eerst mondeling proberen te laten ophouden en, indien dat niet werkt, door vastpakken te laten stoppen.
- Gymnastiek- en Zwemlessen:
De onderbouwgroepen kunnen zich in één ruimte omkleden. Vanaf groep 4 kleden de jongens en meisjes zich gescheiden om. Vanaf groep 4 is de leerkracht niet in de ruimte van het andere geslacht aanwezig, behalve als er calamiteiten zijn. Moet de leerkracht toch in de kleedruimte zijn, dan zal er eerst geklopt en aangekondigd moeten worden dat hij/zij binnen wil komen. Na een korte pauze pas echt naar binnen gaan.
- Het lichamelijk contact tussen een leerkracht en een leerling:
 - Hulpverlening bij uitvoeren van gevraagde oefenstof op verantwoorde wijze.
 - Beveiliging bij oefenstof die uitgevoerd wordt.
 - Noodzakelijke en erkende EHBO-aanrakingen.
- Eén-op-één situaties:
Probeer zo min mogelijk met één leerling in de klas of een andere ruimte achter te blijven, waarin jij en de leerling niet zichtbaar zijn.
- Bespreken van onacceptabel gedrag:
Leerlingen die gedrag vertonen dat als onacceptabel wordt ervaren, worden hierop in ieder geval aangesproken. Afhankelijk van de situatie gebeurt dit individueel of in klassenverband. Bedoeld wordt gedrag zoals beschreven onder “gedrag op school”. De ouders/verzorgers van de betreffende leerling(en) kunnen worden ingelicht en indien nodig uitgenodigd voor een gesprek om samen met de leerkracht (eventueel leerling) afspraken te maken.
Onacceptabel gedrag van de leerkrachten wordt individueel met de betrokkene besproken. Dit gebeurt door de directie van de school of door de vertrouwenspersoon.
- Speelpleingedrag en gedrag in de klas:
Het lichamelijk contact tussen een leerkracht en een leerling:
 - Vechtende leerlingen, na mondeling verzoek te stoppen, vastpakken om ze te scheiden.
- Onacceptabel of brutaal gedrag van leerlingen eerst mondeling proberen te laten ophouden en, indien dat niet werkt, door vastpakken te laten stoppen
- Toiletgebruik:
Leerlingen van de onderbouw en de laagste groepen van de middenbouw mogen geholpen worden bij het verschonen. Vraag altijd vooraf aan het kind of het hulp wil hebben. In de midden- en bovenbouw zijn er aparte jongens en meisjes toiletten. Voor de meisjes in de bovenbouw zijn er speciale voorzieningen.

3. Verbaal en/of lichamelijk geweld

Wij vragen van allen die bij school betrokken zijn, extra inzet en aandacht voor een goed pedagogisch klimaat voor alle leerlingen.

Voor onderwijs gevend en ondersteunend personeel van onze school geldt:

- Behandel alle leerlingen en hun ouders gelijkwaardig.
- Hanteer geen grof, intimiderend taalgebruik en/of lichamelijk geweld.
- Zie erop toe dat de leerlingen en ouders ten opzichte van medeleerlingen en hun ouders en ten opzichte van leerkrachten en ondersteunend personeel geen grof, intimiderend taalgebruik en/of lichamelijk geweld hanteren binnen school.
- De namen van leerlingen die tijdens het buitenspelen betrappt worden op grof, intimiderend taalgebruik en/of lichamelijk geweld worden doorgegeven aan de groepsleerkracht zodat die hierop in kan spelen en er een aantekening van maakt. Bij herhaling worden de ouders ingelicht.
- Neem duidelijk afstand van grof, intimiderend taalgebruik en/of lichamelijk geweld door collegae, ouders en andere volwassenen binnen de school. Maak dit ook kenbaar.

Voor ouders van leerlingen die onze school bezoeken geldt:

- Ouders hanteren geen grof, intimiderend taalgebruik en/of lichamelijk geweld binnen school of op het schoolplein.
- Bij overtreden van deze afspraken kan de directie besluiten tot het overgaan van een contract.
- Indien ouders zich vervolgens niet houden aan de richtlijnen van het contract, kan de directie overgaan tot het geven van een toegangsverbod voor het schoolplein en/of de school.
- Indien nodig wordt er ook aangifte gedaan tegen deze ouder.

4. Pesten

Pesten komt helaas overal, dus ook op scholen, voor. Pesten gebeurt vaak op momenten buiten het gezichtsveld van de leerkrachten en ouders, bijvoorbeeld tijdens het naar huis gaan of even een opmerking in de gang. Als school kun je helaas niet alles waarnemen, dus zijn wij ook afhankelijk van signalen van kinderen en ouders.

Pesten is gedrag dat niet te tolereren valt. Pesten ontstaat wanneer kinderen onvoldoende weerbaar zijn om tegen het pestgedrag op te treden. Daarom hebben wij als school ervoor gekozen om de kinderen nadrukkelijk weerbaar te maken.

Vanaf het moment dat de kinderen op school komen leren we kinderen om duidelijk aan te geven aan de ander dat ze iets niet prettig vinden met de woorden: STOP, HOU OP! Indien het dan niet ophoudt, haalt de leerling de leerkracht erbij om samen het probleem op te lossen.

Ieder jaar werken we met de Gouden en de Zilveren weken. In deze weken van is er extra aandacht voor het werken aan het groepsklimaat. We spreken dan samen de gedragsregels van de klas af,

zodat een ieder weet: Zo doen we het hier! Als je weet wat er van je verwacht wordt, kun je elkaar daar ook op aanspreken.

In de school werken we met het programma van KiVa (www.kivaschool.nl) KiVa heeft tot doel om er voor te zorgen dat iedere leerling met plezier naar school gaat. Op het moment dat een leerling niet meer met plezier naar school gaat, ga je als groep kijken hoe je de betreffende leerling kunt helpen. Ieder is hiervoor verantwoordelijk. Indien het niet lukt om met klassengesprekken het probleem op te lossen, wordt er gekozen voor de Steungroep-aanpak. Er wordt dan een steungroep geformeerd door een gespecialiseerde leerkracht/onderwijsassistent te vragen het probleem aan te horen en te proberen hier een oplossing voor te vinden. Dit doen we door een steungroep te vormen die bestaat uit: de veroorzaker, iemand in wie de getroffene veel vertrouwen heeft, een aantal andere leerlingen die het proces kunnen doorbreken. Samen met de gespecialiseerde leerkracht wordt gekeken wat ieder van de steungroep leden kan doen om de leerling weer het plezier in school terug te kunnen geven. Het is bewezen dat de aanpak van KiVa het pestgedrag terugdringt en het welbevinden van de leerlingen verhoogt.

Naast verbaal en fysiek pesten bestaat er ook pesten via de digitale weg. Om deze worden er in de groepen 6 t/m 8 Social Media lessen gegeven door een hiervoor specifiek opgeleide leerkracht. Deze lessen zijn erop gericht om kinderen bewust te leren omgaan met sociale media.

Indien alle inzet niet leiden tot het positief beïnvloeden van het gedrag van de pester dan zullen we over gaan tot de stappen die beschreven staan in bijlage 1 (Richtlijnen bij herhaaldelijk ongewenst gedrag).

Hoofdstuk 3 PRIVACY

Onze manier van werken brengt met zich mee dat meerdere personen met een bepaalde leerling te maken krijgen. Het is goed om de privacy van leerlingen en ouders te beschermen. De leerlingendossiers zijn alleen toegankelijk voor leerkrachten, MIB en directie. Gegevens over de thuissituatie, medische informatie, gegevens van hulpverlenende instanties en uitslagen van testen worden als privacygevoelige gegevens beschouwd. Degene die deze gegevens heeft gekregen, mag ze alleen binnen school gebruiken ten dienste van een goede begeleiding van de leerling. Andere, aan school verbonden personen, kunnen ook over deze gegevens beschikken als dat in het belang is van het kind. Als deze gegevens aan derden zouden moeten worden verstrekt, zal eerst aan de ouders toestemming gevraagd worden.

Bij zaken, die niet in het Protocol van onze school genoemd worden, beslist de directie na overleg met het team.

Bij verbaal of fysiek geweld door leerlingen:

Wij vinden het belangrijk dat we kinderen leren weerbaar te worden en zelf de strubbelingen op te lossen. Dit maakt ook dat we incidenten niet onmiddellijk oplossen, maar kijken hoe dit proces tussen de leerlingen opgelost wordt. Uiteraard laten we een onveilige situatie niet bestaan, dan zullen we direct ingrijpen.

Mocht echter het gedrag van leerling regelmatig escaleren dan kijken we samen met ouders welke hulp er georganiseerd moet worden om het gedrag te kunnen veranderen.

In het [beleid schorsen en verwijderen](#) (vastgesteld december 2020) staat beschreven hoe we uitvoer geven aan de afspraken bij herhaald ongewenst gedrag.

Bijlage 2 Vanuit KiVa

De vormen van pesten dat kan zich uiten in:

- **Fysiek:** Slaan, duwen, schoppen etc.
- **Materieel:** Het kapot maken of afpakken van iemands eigendommen.
- **Verbaal:** Uitschelden, steeds opnieuw vervelende opmerkingen maken etc.
- **Relationeel:** Buitensluiten, leugens en of geruchten verspreiden.
- **Digitaal pesten:** Alle vormen van pesten die online plaatsvinden, zoals op Facebook, Whatsapp, Instagram etc.

Rolverdeling bij pesten:

- **Pester(s):** Initiatiefnemer van het pesten.
- **Assistent:** Doet actief mee met de pester, maar speelt geen hoofdrol in het pesten.
- **Versterker:** Doet niet direct mee met het pesten, maar geeft de pester positieve feedback door toe te kijken of te lachen om het pesten.
- **Slachtoffer:** Het gepeste kind.
- **Verdediger:** Steunt en komt op voor het slachtoffer.
- **Buitenstaander(s):** Weet van het pesten af, maar grijpt niet in.

Signalen die erop kunnen wijzen dat een kind pest of gepest word:

Het gepeste kind:

- Is bang om naar school te gaan of wijkt af van de normale (fiets)route.
- Vraagt steeds of het met de auto naar school gebracht kan worden.
- Wil om onduidelijke redenen thuis blijven.
- Klaagt (vaak) 's ochtends, wanneer hij of zijn naar school moet, dat hij of zij ziek is.
- Komt thuis van school met vieze of kapotte kleren of rugzak.
- Raakt steeds spullen kwijt.
- Raakt vaak zakgeld kwijt, vraagt vaak om geld of steelt het (om aan de pester te geven).
- Trekt zich terug, is stil en lijkt zijn of haar zelfvertrouwen kwijt te zijn.
- Is angstig en gespannen thuis of voor school aan.
- Is zijn of haar eetlust kwijt en zegt dat het eten niet smaakt.
- Heeft nachtmerries of huult uit zichzelf in slaap.
- Heeft onverklaarbare blauwe plekken en of verwondingen.
- Is chagrijnig, snel boos of lastig.
- Is vaak alleen en brengt geen vriendjes of vriendinnetjes mee naar huis.
- Weigert te vertellen wat er aan de is of geeft ongeloofwaardige verklaringen voor zijn of haar gedragsveranderingen.

De pester:

- Doet op een overdreven manier stoer.
- Is tegendraads en opstandig.
- Kan zich niet inleven in de gevoelens van een ander.
- Roddelt of verspreidt vervelende geruchten.
- Is agressief.
- Heeft slechte school prestaties.

Omgangsregels:

Voor de groepen 1 tot met 4 gaat het om de volgende omgangsregels:

1. We willen samen een groep zijn, want dat is fijn.
2. We horen er allemaal bij: Ik, hij maar ook jij.
3. We verschillen allemaal, dat maakt ons speciaal kan zich uiten in cultuur of geloof.
4. We gaan goed met elkaar om.
5. We komen voor elkaar op in moeilijke situaties.

Voor de groepen 5 tot en met 8 gaat het om de volgende omgangsregels:

1. We doen aardig tegen elkaar en behandelen anderen met respect.
2. Samen maken wij er een fijn groep / groepssfeer van.
3. We praten met elkaar (en gebruiken daarbij ik-taal)
4. We willen dat pesten stopt.
5. We gaan goed met elkaar om.
6. We helpen elkaar in moeilijke situaties.
7. We komen voor elkaar op.